

Beslut: 2007-01-22

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 3 april 2006

Saken

Studiemedel för eftergymnasial
utbildning i land utanför Norden; krav
på bosättning i Sverige

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte hos Centrala studiestödsnämnden (CSN) om studiemedel för Diploma in English for Academic Purposes i England, under perioden den 9 januari 2006 – den 16 juni 2006. Av ansökan framgick att NN inte varit bosatt i Sverige i en sammanhängande period om minst två år under de senaste fem åren.

CSN avslog NN:s ansökan med motiveringen att NN inte uppfyller kravet på bosättning i Sverige. CSN hade inte heller funnit att NN:s bosättning utomlands är att jämställa med bosättning i Sverige. CSN har möjlighet att göra undantag från bosättningskravet om det finns synnerliga skäl. CSN har bedömt att det inte finns några sådana synnerliga skäl i NN:s fall.

NN överklagade beslutet den 27 november 2006 och anförde bl.a. följande. NN:s far arbetar som rådgivare vid den Europeiska Kommissionens Generaldirektorat Informationssamhället och NN är bosatt tillsammans med sin familj i Belgien. NN:s mor är dock anställd av och arbetar för ett företag i B-stad, Sverige, och hon tillbringar mer än halva sin arbetstid på plats i Sverige. Om NN:s fars arbetsgivare hade varit staten istället för Europeiska Unionen skulle NN vara berättigad till studiemedel vilket NN anser är inkonsekvent och djupt orättvist. NN är inte berättigad till studiemedel enligt de nationella reglerna i Belgien vilket innebär att NN inte har möjlighet att bedriva fortsatta högre studier. Det uppdrag NN:s far har främjar samhället på såväl nationell som lokal nivå. Bakgrunden till undantagsregeln som gäller statligt anställda avseende bosättningskravet är densamma som NN:s fars

arbete, nämligen att de statligt anställda tillvaratar svenska intressen. Den bristande jämlikheten mellan EU-anställda och statligt anställda med samma uppgifter beror på att föreskrifterna i praktiken diskriminerar de som är anställda av EU.

CSN överlämnade ärendet den 6 december 2006.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 23 § första stycket studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel får lämnas för studier utanför Sverige om den studerande har varit bosatt i Sverige i en sammanhängande period om minst två år under de senaste fem åren.

Av 3 kap. 25 § studiestödsförordningen (2000:655) framgår att CSN får meddela föreskrifter om undantag från det krav på bosättning som anges i 3 kap. 23 § första stycket studiestödslagen.

Av 12 kap. 4 § CSNFS 2001:1 framgår följande. Den som av en statlig arbetsgivare sänds till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning ska anses vara bosatt i Sverige under hela utsändningstiden om han eller hon tidigare någon gång varit bosatt i Sverige. När en annan stat som arbetsgivare sänder en person till Sverige för arbete för arbetsgivarens räkning ska den personen inte anses vara bosatt i Sverige.

Av 12 kap. 5 § CSNFS 2001:1 framgår följande. En i Sverige bosatt person som lämnar landet för arbete för arbetsgivarens räkning ska fortfarande anses vara bosatt här, om han eller hon är anställd av

1. ett svenskt trossamfund eller ett organ som är knutet till ett sådant samfund eller
2. en svensk ideell organisation som bedriver biståndsverksamhet.

Första stycket gäller endast om utlandsvistelsen kan antas vara längst fem år.

Av 12 kap 6 § första stycket CSNFS 2001:1 framgår följande. En person som uppfyller kravet på två års bosättning i 3 kap. 23 § studiestödslagen när han eller hon lämnar landet för att studera i ett annat land ska fortfarande anses vara bosatt i Sverige så länge han eller hon genomgår en studiestödsberättigande utbildning eller har utbildningsbidrag för doktorander.

Av 12 kap. 6 a § CSNFS 2001:1 framgår följande. En svensk medborgare som är bosatt i utlandet på grund av sjukdom ska fortfarande anses vara bosatt i Sverige om han eller hon tidigare någon gång har varit bosatt i Sverige.

Av 12 kap. 6 b § CSNFS 2001:1 framgår följande. Andra personer än de som anges i 4–6 a §§ anses vara bosatta i Sverige om det finns synnerliga skäl.

Av 12 kap 6 c § CSNFS 2001:1 framgår följande. Vad som sägs om personer som avses i 4 – 6 b §§ gäller även medföljande make samt barn som inte fyllt 18 år.

Nämndens bedömning

EG-domstolen har i ett flertal avgöranden, t.ex. C-137/04 Rockler, slagit fast att tjänstemän vid Europeiska gemenskaperna ska anses vara migrerande arbetstagare. Härav följer enligt nämndens bedömning att tjänstemännen ska behandlas på samma sätt som andra migrerande arbetstagare inom unionen. De ska inte jämföras med sådana personer som sänds ut av staten för att tjänstgöra i ett annat EU-land.

Nämnden konstaterar att NN inte har varit bosatt i Sverige i en sammanhängande period om minst två år under de senaste fem åren. Förutsättningar för undantag från kravet på bosättning enligt 12 kap. 4–6 a §§ i föreskrifterna finns inte. För att NN ska kunna beviljas studiemedel för studier i England krävs därför synnerliga skäl. Sådana synnerliga skäl har inte framkommit. Överklagandet ska därför avslås.

Mats Törnered

Christina Sundström

Beslutet har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Birgitta Eriksson (ersättare för Margareta Lindhagen), Ulrika Lindmark, Fredrik Pettersson, Christian Sjöstrand och Margareta Söderström.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN